lava
architecten cvba

projectbeschrijving

1434DOM
DOMMELHOF
datum 04/05/2018

DOMMELHOF
Nieuwbouw zorgcampus

bouwheer

Campus Dommelhof
vertegenwoordigd door afg. bestuurder Dhr. Koen Van Roy
Halensebaan 25
3390 Tielt-Winge

architect

lava architecten cvba
vertegenwoordigd door bestuurder ir. arch. Thomas Delauré
Parijsstraat 74
3000 Leuven

korte projectbeschrijving

Dommelhof is sinds de jaren ’90 een gevestigde waarde in de regio Tielt-Winge als het gaat over ouderenzorg. Momenteel krijgt de voorziening een forse update en gebeurt de transitie naar een echte zorgcampus, met plaats voor 108 bewoners, administratieve functies, een zorggerelateerde commerciële functie, een wijkgezondheidscentrum, een dagverzorgingscentrum en een bistro. Ook de buitenomgeving wordt opnieuw aangelegd, op maat van het specifieke bewonersprofiel.
De site is naast de Wingebeek gelegen, die geregeld buiten haar oevers treedt en vanaf de eerste schets als de achilleshiel van het project beschouwd werd.

inplantingsplan zorgdorp

algemene visie

De visie is opgebouw rond twee kernthema's:

1. De focus ligt op de relatieve autonomie van de individuele bewoner, eerder dan op zijn of haar beperking. Daarom is dit project een oefening in het wegnemen van barrières. Dit kunnen zowel fysieke als psychologische barrières zijn.
2. Een woonzorgcentrum dient volgens het zorgdecreet een thuisvervangend milieu aan te bieden. Dit wordt letterlijk vertaald in architectuur, op verschillende schaalniveaus.

als een dorp in een dorp

Het project heeft niet de uitstraling van een campus, maar eerder van een 'zorgdorp'. Het is een voorbeeld van sterke kernverdichting, geïntegreerd in een dorpskern.

dorpsplein - beeld: Claar

Centraal op de site bevindt zich een dorpsplein, met daarrond de publieke voorzieningen, zoals het onthaal, de bistro, het dagverzorgingscentrum, het wijkgezondheiscentrum, een kapsalon, … . Deze opstelling moet garanderen dat er voldoende dynamiek heerst in het hart van de site. Ook buitenactiviteiten vinden hier hun plaats met ruimte voor sport, een buitentribune voor theater, terrassen aan de Wingebeek, … . Een centraal toegangspad doorkruist de site en linkt ze aan de Halensebaan en de Leuvensesteenweg. Daarnaast wordt een wandeling mogelijk langsheen de Wingebeek. Zo zetten we letterlijk de perceelsgrenzen open en laten we de buurt toe om deel uit te maken van de site. Ouderen hebben nu eenmaal graag een 'raam' op het dagelijkse leven.

Rond het dorpsplein bevinden zich kleinschalige huizen, die het plein verder afbakenen. Hun positie is niet toevallig, maar zodanig dat er fijne steegjes tussen de gebouwen ontstaan en een gradatie van publiek naar semi-privaat. Dit moet aanleiding geven tot gezelligheid en omslotenheid. De site oogt volledig doorwaadbaar, maar doordat de gebouwen zo kort op mekaar staan, kan men eenvoudig de gewenste afsluitbaarheid creëren, zonder dat er een omheining zichtbaar hoeft te zijn, ook als oplossing voor mensen met dwaalgedrag.

kleinschalige huizen - beeld: Claar

De relatie met de Wingebeek wordt volop aangegaan. Er komt een wandel- en fietspad naast, we voorzien een tuin met plukfruit en een boomgaard, zodat het overstroombare gebied echt een verblijfsfunctie wordt met landschappelijke kwaliteiten. De keuze voor beplanting houdt rekening met de randvoorwaarde van het overstromingsgebied.

De gebouwen, binnenstraat, dorpsplein, tuinen en terrassen bevinden zich op een sokkel om boven het kritische waterpeil uit te komen, zodat ze ook tijdens een overstroming in gebruik kunnen blijven. Ondanks deze plint is de hele site integraal toegankelijk. Door middel van natuurlijke hellingen wordt er aangesloten op het bestaande maaiveld.

In een klassieke opstelling van een zorgcentrum, worden de verschillende functies aan mekaar geregen door lange verbindingsgangen, vaak volgens een dendritische structuur. Gezien de kleinschalige dorpscontext is dit hier opgelost door een ondergrondse 'connector'. De bewoners dienen echter hoofdzakelijk door de buitenlucht om ergens te geraken. Zo hopen we interactie te bevorderen en daardoor ook integratie.

als een huis in het dorp

Het wegnemen van barrières wil ook zeggen dat elke bewoner zijn eigen plek krijgt. Daarom zijn de woningen als aparte entiteiten ontworpen, in plaats van overal hetzelfde type te herhalen. Via verschillende verspringingen in de gevellijn en nuances in de materialisatie, worden de volumes verder gefragmenteerd op maat van het dorpsweefsel. Dit leidt ook tot herkenbaarheid en verscheidenheid in de eenheid.

centrale eetruimte met terras - beeld: Claar

Uitgaan van de relatieve autonomie houdt ook in dat bewoners misschien niet aan activiteiten in de leefruimte wensen deel te nemen of er door gestoord willen worden. Daarom worden verschillende leefruimtes per leefgroep voorzien.

één van de leefruimtes - beeld: Claar

als een kamer in een huis

De herkenbaarheid wordt doorgetrokken in de schakeling van de kamers. Verspringingen van de kamertypologie vermijden lange monotone gangen en geven elke 'voordeur' haar eigenheid. De kamers onder het dak krijgen de volledige ruimtelijkheid tot in de nok.

materialisatie

Het materialenpallet is bewust heel sober gehouden, met de focus op robuuste, onderhoudsarme materialen. De verfijning komt van de graad van detail.
De plint wordt gerealiseerd in gestraald beton. Ook de publieke functies, zoals de inkom, bistro, wijkgezondheidscentrum en winkel worden in dit materiaal vertaald.
De eigenlijke kamers krijgen een huid van roodbruin genuanceerde gevelsteen en vlakke dakpannen om zo de aansluiting te zoeken met de stedenbouwkundige context en om het concept van een huis in het dorp te versterken.

De gevelritmiek van de woningen wordt verder nog versterkt door een wisselend metselwerkverband en voegkleur om op die manier de kleinschaligheid van het project te versterken. Dit principe wordt doorgetrokken in de raamverdeling, die soms als een blind venster iets terugliggend gemetst wordt.
De centrale eetruimtes tenslotte worden opgespannen tussen de woonbeuken en bestaan volledig uit glas. Ruime terrassen op het zuiden vormen hier een vaste zonnewering.

sokkel publieke voorzieningen - beeld: Claar

overzicht campus - beeld: Claar

duurzaamheid

Het hele complex kent een doorgedreven isolatiegraad en wordt verwarmd op lage temperatuur via vloerverwarming. De ramen van de kamers zijn uitgerust met mobiele zonnewering.

Een mogelijke verbouwing werd al ingecalculeerd. De structuur is er zo op voorzien dat twee kamers met beperkte ingrepen kunnen omgevormd worden tot een assistentiewoning of appartement. De publieke sokkel kan door zijn logische structuur ook een veelheid van functies aan.

'als een kamer in een huis'

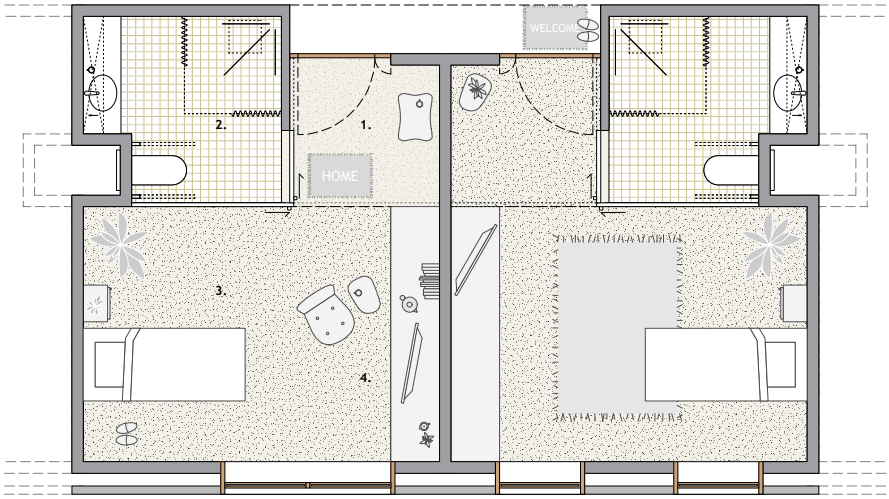

mogelijkheid voor het converteren van 2 bewonerskamers tot
1 assistentiewoning en vice versa

assistentiewoning

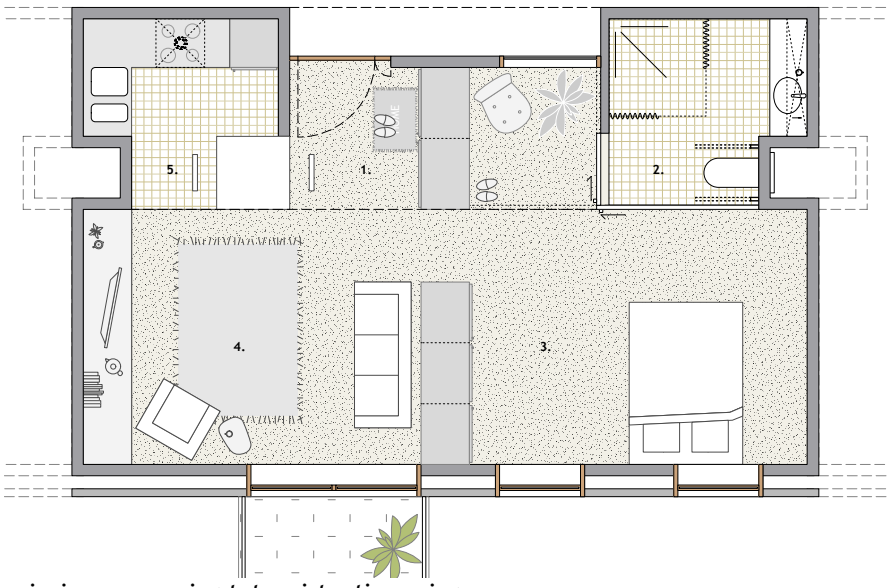

principe omvorming tot assistentiewoning